

Kauwgum na abdominale operatie

PICO-vraag

Wat is het effect van het kauwen van kauwgum na abdominale chirurgie op het herstel van de gastro-intestinale werking?

Context

Na abdominale chirurgie valt de darmwerking vaak stil (ileus). Onderzoek toont verbanden aan tussen ileus en postoperatieve complicaties en een verlengd verblijf in het ziekenhuis. Het optreden van ileus wordt beschouwd als een multifactorieel proces en een brede waaier aan preventieve interventies is al onderzocht. Van kauwgum wordt gedacht dat het via cephalo-vagale stimulatie de heropstart van de darmwerking zou kunnen bevorderen. In dit kader is het interessant om te weten of kauwgum een invloed heeft op de tijd tot eerste flatus (**TEF**), de tijd tot het opstarten van de darmmotiliteit (**TDM**), de tijd tot het kunnen vaststellen van darmgeluiden (**TDG**) en de opnameduur in het ziekenhuis.

Resultaten

De onderzoekers includeerden 81 RCT's (9072 patiënten) in hun systematische review. Het overgrote deel van de studies focuste zich op colorectale chirurgie en keizersnede. Er werd statistisch bewijs gevonden dat het gebruik van kauwgum de TEF verkort met gemiddeld 10.4 uur (gemiddeld 12.5 uur bij colorectale chirurgie, 7.9 uur bij een keizersnee en 10.6 uur bij andere buikoperaties). Ook voor TDM werd een statistisch significante reductie gevonden, namelijk 12.7 uur gemiddeld voor de ganse groep (18.1 uur voor colorectale chirurgie, 9.1 uur voor een keizersnee en 12.3 uur voor andere vormen van abdominale heekunde). Voor TDG werd een matige, maar statistisch significante verkorting gevonden van gemiddeld 5 uur. Kauwgum bleek ook nog gerelateerd aan een beperkte afname van de opnameduur, maar het gevonden effect was zwak: gemiddeld 0.7 dagen. Opvallend was dat het effect voor alle uitkomstvariabelen het grootst was voor colorectale chirurgie en het kleinst voor een keizersnede. Er werden geen verschillen gevonden voor mortaliteit, infectierisico en heropname. Sommige studies rapporteerden wel een afname van postoperatieve misselijkheid en braken bij gebruik van kauwgum. Deze werd in het algemeen trouwens goed getolereerd door de patiënten. En de kostprijs van de interventie was, zoals verwacht, miniem. Voor meerdere studies werd een verhoogd of onduidelijk risico op bias vastgesteld, maar bijkomende analyse gaf aan dat dit geen effect had op de gevonden resultaten. De geïnccludeerde studies onderzochten eerder kleine populaties en de methodologische kwaliteit van een aantal studies was zwak. Bovendien is ileus een multifactorieel proces, wat de interpretatie bemoeilijkt. Er werden ook slechts vier studies op kinderen gevonden. Al deze methodologische zwaktes maken dat de uiteindelijke aanbeveling van deze studie matig tot zwak is.

Conclusie

Deze systematic review bracht enig bewijs naar voren ten voordele van het postoperatieve gebruik van kauwgum voor herstel van de gastro-intestinale functie na abdominale chirurgie. De resultaten geven aan dat flatulentie en darmwerking sneller terug optreden in de postoperatieve fase bij de groep die kauwgum gebruikte in vergelijking tot de controlegroep. Er was ook enig bewijs voor iets vroegere darmgeluiden bij de kauwgumgroep en de opnameduur bleek ook iets korter. Bovendien werden geen negatieve bijverschijnselen vastgesteld. Gezien de beperkingen en zwaktes in de geïncludeerde studies, is er toch nood aan grotere methodologisch goed opgezette studies om de gevonden resultaten te bevestigen.

Noten

¹ Belgian Center of Evidence-Based Medicine (CEBAM).

² Center for Research and Innovation in Care. Universiteit Antwerpen.

³ Karel de Grote Hogeschool Antwerpen.

⁴ KCE, Federaal Kenniscentrum voor de gezondheidszorg.

⁵ Platform Wetenschap en Praktijk.

- Short V, Herbert G, Perry R, et al. Chewing gum for postoperative recovery of gastrointestinal function. Cochrane Database of Systematic Reviews 2015, Issue 2. Art. No.: CD006506. DOI: 10.1002/14651858.CD006506.pub3.

Cochrane Corner komt tot stand in samenwerking met CEBAM, Belgian Branch of the Dutch Cochrane Collaboration, zie www.cebam.be.